

# Dažniausiai pasitaikantys neatitikimai vertinant projektų tinkamumą pagal SP intervencinę priemonę „Trumpos tiekimo grandinės“



## ➤ Investicijų pagrindimas ir neatitiktis gamybiniam potencialui (I)

*Pareiškėjai nepakankamai pagrindžia investicijų poreikį, jų būtinumą, pajėgumą ir ryšį su planuojamais rezultatais.*

*(Administravimo taisyklių 124.19 p.: „tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos išlaidos, būtinos projektui įgyvendinti, suplanuotos ir pagrįstos;“ ;*

*Įgyvendinimo taisyklių 60.2 p.: „tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos – realiai suplanuotos, pagrįstos, atitinkančios pareiškėjo ir partnerio (-ių) ūkių gamybinį potencialą (pvz.: valdomą žemės plotą, ūkinių gyvūnų skaičių ir pan.) ir neviršijančios vidutinių rinkos (jei nenustatyti fiksuotieji įkainiai) kainų (investicijų atitiktį ūkio gamybiniam potencialui pareiškėjas ir partneris (-iai) turi pagrįsti paramos paraiškoje)“.).*



## ➤ Investicijų pagrindimas ir neatitiktis gamybiniam potencialui (II)

### **Pavyzdys:**

*Pareiškėjas planavo įsigyti pramoninę džiovyklę (našumas **60–100 kg/24 val.**). Verslo plane nurodė, kad per metus perdirbs **6 200 kg** žaliavos ir pagamins **6,2 t džiovintos produkcijos**. Duomenys technologiškai nesuderinami – džiovinant žaliavos svoris visada gerokai sumažėja dėl drėgmės pašalinimo. Džiovinimo procese iš žaliavos (pvz. obuolių, uogų, daržovių ir pan.) pašalinama didžioji dalis drėgmės (dažniausiai 70–90 %). Todėl iš **6 200 kg šviežios žaliavos** realiai galima pagaminti **tik kelis šimtus kilogramų džiovintos produkcijos** (priklausomai nuo produkto rūšies).*

*Pareiškėjas nurodė, kad iš 6 200 kg žaliavos pagamins 6 200 kg džiovintos produkcijos — tai yra fiziškai neįmanoma.*



## ➤ Kainų pagrįstumas (I)

*Trūkumai dėl investicijų kainos pagrindimo, komercinių pasiūlymų.*

*(Administravimo taisyklių 113 p.: „<...> pareiškėjas konkrečios investicijos kainų pagrįstumui turi pateikti ne mažiau nei 3 (tris) lygiaverčius (komerciniuose pasiūlymuose nurodyti investicijos techniniai parametrai negali skirtis daugiau kaip 10 proc. nuo mažiausią kainą pasiūliusio tiekėjo komerciniame pasiūlyme nurodytų techninių parametru, taip pat nurodyta atitiktis žaliųjų pirkimų reikalavimams arba pateiktas paaiškinimas kaip užtikrinta atitiktis žaliųjų pirkimų reikalavimams) skirtingų tiekėjų komercinius pasiūlymus ir (arba) galimų tiekėjų interneto tinklalapių ekrano nuotraukas su nurodytomis kainomis (angl. „Print Screen“).<...> .).*

**Dažniausios komercinių pasiūlymų klaidos:**

- pateikiami mažiau negu 3 komerciniai pasiūlymai;
- nelygiaverčiai pagal pagrindines technines savybes apibūdinančius techninius parametrus komerciniai pasiūlymai;
- nenurodyta kilmės šalis;
- nenurodytos sumos su PVM ir be PVM.



## ➤ Kainų pagrįstumas (II)

### **Pavyzdys:**

*Planuota įsigyti specializuotą N1 klasės krovininį automobilį.*

*Pareiškėjas pateikė tik vieną komercinį pasiūlymą vietoje reikalaujamų ne mažiau kaip 3 lygiaverčių komercinių pasiūlymų.*

*Planuojamas įsigyti elektrinis automobilis neatitiko racionalaus lėšų panaudojimo principo, nes rinkoje buvo analogiškų N1 kategorijos automobilių už gerokai mažesnę kainą.*



## ➤ Kainų pagrįstumas (III)

### **Pavyzdys:**

*Planuota nuomotis sandėlį (320 m<sup>2</sup>). Sandėlio nuomos sutartis pateikta, tačiau nuomos kainos nepagrįstos rinkos kainomis **6 Eur/ m<sup>2</sup>**, t. y. **1 920 Eur** per mėnesį ir visam **18 mėn.** laikotarpiui **34 560 Eur** be PVM suma.*

*NMA informavus, kad patalpų nuomos kaina viršija vidutinę rinkos kainą, pareiškėjas pateikė naujus komercinius pasiūlymus ir Patalpų nuomos sutartį su įmone, kur patalpų nuomos kaina **1,80 Eur/m<sup>2</sup>**, per mėnesį **576 Eur** ir **34 560 Eur** be PVM už visą **60 mėn.** nuomos laikotarpį, kuris apima **ir kontrolės laikotarpį**, todėl negali būti naudojamas tinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimui.*



## ➤ Kainų pagrįstumas (IV)

### Pavyzdys:

*Pateikiami komerciniai pasiūlymai statybų darbams nedetalūs, pvz. nurodoma: pamatai, kompletas (neaišku, kokios medžiagos bus naudojamos, kiekis ir pan.), t. y. pateikiami komerciniai pasiūlymai darbams yra pernelyg bendri, nekonkretūs ir neleidžia NMA objektyviai įvertinti kainų pagrįstumo bei darbų apimtį.*

Privažiavimo, kelio tvarkymas	1 kompl.	
Statybvietės paruošimas (papildomas gruntas, lyginimas)	1 kompl.	
Pamatų įrengimas su medžiagomis	1 kompl.	
Konstrukcijų surinkimas, sienų montavimas, stogo dangos montavimas	1 kompl.	



## ➤ **Ekonominio gyvybingumo ir finansinio pajėgumo nepakankamas pagrindimas (I)**

*Nepagrindžiamas ekonominis gyvybingumas, netinkamai apskaičiuojami ar nepasiektini finansiniai rodikliai (likvidumas, paskolos padengimas, skolos rodikliai).*

*(Įgyvendinimo taisyklių 25.6 p.: „pareiškėjas ir partneriai yra ekonomiškai gyvybingi. Atitiktis vertinama pagal verslo planą, kuris yra paramos paraiškos formos sudėtinė dalis, kur pareiškėjas ir partneriai įrodo, kad atitinka ekonominį gyvybingumą apibūdinančius rodiklius ir jų kritines reikšmes, kaip nustatyta <...>.“).*



## ➤ **Ekonominio gyvybingumo ir finansinio pajėgumo nepakankamas pagrindimas (II)**

### **Pavyzdys:**

*Pareiškėjas ir partnerė nepateikė visų būtinų duomenų ekonominio gyvybingumo rodikliams apskaičiuoti, balanso bei pelno (nuostolių) ataskaitos.*

*Projektas kontrolės metais (2027–2029 m.) privalėjo pasiekti ir išlaikyti šias kritines ekonominio gyvybingumo ribas:*

- **Paskolos padengimo rodiklis:** turi būti  $\geq 1,25$  proc. Pareiškėjas rodiklio nenurodė, o partnerė nurodė „0“, kas yra mažiau už minimalią 1,25 proc. ribą;
- **Einamojo likvidumo rodiklis:** turi būti  $\geq 1,00$  proc. Pareiškėjas rodiklio neapskaičiavo, o partnerės nurodytas „0“ neatitinka minimalios 1,00 proc.
- **Skolos rodiklis:** turi būti  $\leq 0,65$  proc. Pareiškėjas nurodė rodiklius verslo plane, bet neįrodė, kad jie atitiks kritines reikšmes (t.y. skolos rodiklis buvo blogesnis nei  $\leq 0,65$ ).

**Pagal Ekonominio gyvybingumo taisyklių 11.5 p., ūkio subjektai laikomi neatitinkančiais gyvybingumo kriterijaus, jeigu nepateikti duomenys, būtini rodikliams apskaičiuoti.**



## ➤ **Verslo plano ir projekto informacijos neatitikimas (I)**

*Verslo planuose pateikti duomenys būna nenuoseklūs, nesuderinti su deklaruotais valdos, gamybos ar finansiniais duomenimis, nepagrindžiamos produkcijos apimtys, veiklos rezultatai, priežiūros rodikliai ar finansinių prognozių prielaidos.*

*(Igyvendinimo taisyklių 25.5 p.: „projektui parengtas verslo planas, kuris yra paramos paraiškos sudėtinė dalis, kuriame pareiškėjas kartu su partneriais (kai taikoma) numato, per kiek metų planuoja jį įgyvendinti. Verslo plane nurodoma:*

*25.5.1. pareiškėjo ir partnerių žemės ūkio valdų situacijos analizė. Tuo atveju, kai paraišką teikia pripažintas kooperatyvas, teikiama bendra pripažinto kooperatyvo narių žemės ūkio valdų situacijos analizė;*

*25.5.2. veiklos tikslai, etapai ir apimtys;*

*25.5.3. planuojamos įgyvendinti veiklos, numatomos įsteigti produkcijos realizavimo vietos;*

*25.5.4. planuojami ūkinės veiklos pasiekimo tarpiniai ir galutiniai rezultatai;“.*



## ➤ Verslo plano ir projekto informacijos neatitikimas (II)

### ***Pavyzdys:***

***Verslo plane nurodyta, kad pareiškėjas valdo 9 ha kriaušių, o partneris – 9 ha šilauogių. Patikrinus 2025 m. tiesioginių išmokų deklaraciją: pareiškėjas deklaravo 12,00 ha, partneris – 17,50 ha. Dar partnerio valdoje deklaruota ne tik šilauogės, bet ir 4 ha baltųjų serbentų bei 6 ha ganyklų, kas iš esmės keičia ūkio struktūrą ir gamybinį potencialą.***



## ➤ Verslo plano ir projekto informacijos neatitikimas (III)

### **Pavyzdys:**

*Pareiškėjas 2024 m. turėjo stiprius pardavimo rezultatus tačiau partnerio buvo labai silpni rezultatai. Verslo plane ir paraiškoje partnerio indėlis į projektą bei jo ekonominis gyvybingumas buvo pateiktas pernelyg optimistiškai, neatitinkant jo realių finansinių ataskaitų ir deklaruoto žemės ūkio ploto.*

*Nepateikti partnerio finansinių ataskaitų dokumentai (balansas, pelno (nuostolių) ir pinigų srautų ataskaitos), kurie būtų leidę įvertinti partnerio finansinę būklę, veiklos mastą ir projekto investicijų pagrįstumą.*



## ➤ Partnerystės ir trumposios tiekimo grandinės modelio nepagrindimas (I)

*Pasitaiko atveju, kai partnerio vaidmuo projekte būna tik formalus. Neįrodoma:*

- *Partnerio indėlis į grandinės kūrimą, nepakankamai pagrindžiama partnerystės nauda ir vertės.*
- *Grandinės logika.*
- *Kodėl veikla negalėtų būti vykdoma įprastais tiekimo santykiais be partnerystės modelio.*

*(Įgyvendinimo taisyklių 18 p.: „Partnerių (įskaitant tarpininką) dalyvavimas projekte turi būti pagrįstas paramos paraiškoje, nurodant, kokią vertę trumpai tiekimo grandinei sukurs kiekvieno partnerio, įskaitant tarpininką (kai būtina), dalyvavimas.“).*



## ➤ Partnerystės ir trumposios tiekimo grandinės modelio nepagrindimas (II)

### **Pavyzdys:**

*Pareiškėjas planavo vykdyti triušių auginimą ir augalininkystę kartu su partneriu.*

- Paraiškoje ir atsakymuose į paklausimus **nepagrįstas partnerio vaidmuo** trumpojoje tiekimo grandinėje, partneris neteikė rinkai produkcijos.*
- Nepateikta, kokią konkrečią veiklą vykdys partneris (auginimą, perdirbimą, realizavimą ar kt.).*



## ➤ Bendrieji tinkamumo reikalavimų neatitikimai (I)

*Nustatomi neatitikimai dėl finansavimo šaltinio.*

*(Administravimo taisyklių 124.7 p.: „Pareiškėjas užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – skolintas lėšas, paramos lėšas (įgyvendinamo projekto ankstesnių etapų paramos lėšos, kai projektas įgyvendinamas daugiau nei vienu etapu), nuosavas lėšas (banko sąskaitose turimos lėšos, finansinių ataskaitų duomenimis ar kitais dokumentais pagrįstos nuosavos lėšos) ir iš veiklos gautinas lėšas, kuris turi būti pagrįstas verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis ir (arba) nurodytas paramos paraiškoje. Skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška pateikiant finansų įmonės arba kredito įstaigos paskolos arba per sutelktinio finansavimo platformos operatorių suteikiamos paskolos arba finansinės nuomos (lizingo) suteikimo galimybės patvirtinimo dokumentus (sutelktinio finansavimo platformos operatorių sąrašas skelbiamas Lietuvos banko interneto svetainėje adresu [www.lb.lt](http://www.lb.lt)).<...>“).*



## ➤ Bendrieji tinkamumo reikalavimų neatitikimai (II)

### **Pavyzdys:**

- *Pasenusi pažyma dėl lizingo duomenų (išduota 2024 m., o paraiška pateikta 2025 m.).*
- *Banko sąskaitos išrašas rodė neigiamą kredito linijos likutį.*
- *Investicijų vertės ir finansavimo šaltiniai verslo plane nebuvo patikslinti pagal naujus komercinius pasiūlymus.*



## ➤ Bendrieji tinkamumo reikalavimų neatitikimai (III)

*Nustatomi neatitikimai dėl finansinių ataskaitų tinkamumo reikalavimams.*

*(Administravimo taisyklių 124.8 p.: „Pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą ir sudaro finansines ataskaitas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus. Siekiantys gauti paramą ūkininkai privalo tvarkyti buhalterinę apskaitą vadovaudamiesi Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejetainė apskaitos sistema rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 3D-491 „Dėl Ūkininko ūkio ir gyventojų, kurie neįregistravę ūkininko ūkio verčiasi individualia žemės ūkio veikla, veiklos buhalterinės apskaitos tvarkymo dvejetainė apskaitos sistema rekomendacijų patvirtinimo<...>.“).*



## ➤ Bendrieji tinkamumo reikalavimų neatitikimai (IV)

### **Pavyzdys:**

- *Fiziniam asmeniui, ūkininkui pateiktos labai mažų įmonių sutrumpintos finansinės ataskaitos. Pateikta forma buvo skirta **įmonėms**, o **ne ūkininkų dvejybinei apskaitai**.*
- *Nepateikti esminiai ūkininko dvejybinės apskaitos dokumentai:*
  - **Nėra pilno balanso:** *nematyti, kokį turtą (traktorius, žemę) ir kokias konkrečias skolas ūkininkas iš tiesų turi.*
  - **Nėra pelno (nuostolių) ataskaitos:** *nematyti aiškios ūkinės veiklos specifikos (augalininkystės / gyvulininkystės pajamų ir specifinių žemės ūkio sąnaudų).*
  - **Nėra pinigų srautų ataskaitos:** *visiškai neįmanoma sekti, kiek realių grynujų pinigų ateina ir išeina iš ūkio.*



## ➤ Teisinio valdymo ir nekilnojamojo turto pagrindimo neatitikimai (I)

*Neužtikrinamas teisėtas naudojimas žeme ar kitu nekilnojamoju turtu, į kurį planuojamos investicijos.*

*(Įgyvendinimo taisyklių 36 p.: „Pareiškėjo ir partnerio nekilnojamas turtas (statiniai ir žemė po esamais ir (ar) numatomais statyti statiniais) gali būti nuomojamas arba kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas juo ne trumpesniam terminui kaip iki projekto kontrolės laikotarpio (kaip nurodyta Taisyklių 38 punkte) pabaigos. Nuomos arba kito teisėto naudojimosi iš trečiųjų asmenų (kurie projekte tiesiogiai nedalyvauja) nekilnojamoju turtu atveju sutartis gali būti sudaryta tik su valstybės ar savivaldybės nekilnojamojo turto valdytoju.“).*



## ➤ Teisinio valdymo ir nekilnojamojo turto pagrindimo neatitikimai (II)

### **Pavyzdys:**

*Pareiškėjas planavo nuomotis patalpų. Patalpų nuomos sutartis buvo pateikta, tačiau:*

- Žemės sklypas po pastatu nebuvo įregistruotas pareiškėjos vardu.*
- Nuomos sutartys neįregistruotos VĮ Registrų centre.*
- Patalpos valdomos kelių savininkų ir nepateiktas notariškai patvirtintas patalpų padalinimo planas.*



## ➤ Teisinio valdymo ir nekilnojamojo turto pagrindimo neatitikimai (III)

**Pavyzdys:**

*Patalpa apleista, nepritaikyta veiklai:*



**Ačiū už dėmesį**



**KURKIME KLESTINTĮ  
KRAŠTĄ KARTU!**

Nacionalinė mokėjimo agentūra  
prie Žemės ūkio ministerijos

 Blindžių g. 17, 08111 Vilnius

 (8 5) 252 6999

 [info@nma.lt](mailto:info@nma.lt)



[www.nma.lt](http://www.nma.lt)